

La Banalització dels Drets Humans

Per Caroline Lauk

En un món on els ressons de la injustícia ressonen en cada racó, la claredat i la sinceritat en la defensa dels drets humans mai han estat més crucials. No obstant això, ens trobem en una era on la banalització d'aquests drets fonamentals s'ha tornat moneda corrent, diluint la seva importància i dessensibilitzant al públic davant les atrocitats que ocorren diàriament. Aquest fenomen, amplificat per l'ús indiscriminat de frases disparador i retòrica buida, no només resta poder a la lluita per la justícia, sinó que també posa en risc la integritat dels moviments.

Aquest assaig busca desentranyar les capes de retòrica que han envoltat els drets humans, explorant com la banalització d'aquests principis fonamentals no només mina la lluita per la justícia, sinó que també erosiona la confiança pública en les institucions i moviments dedicats a aquesta causa. A través de l'anàlisi de casos específics, es revelarà com l'ús dels drets humans com a paraules disparador ha desviat l'enfocament de les veritables injustícies, creant un ambient on l'apatia i el cinisme floreixen.

Estudis de Cas

Geopolítica

La invasió de l'Iraq el 2003 per una coalició liderada pels Estats Units marca un cas paradigmàtic del mal ús de la retòrica dels drets humans en un context geopolític. La justificació d'aquesta acció militar es va recolzar en gran mesura en la promesa de

lliberar al poble iraquí d'un règim tirànic i en la difusió de la democràcia i els drets humans al Mitjà Orient. No obstant això, aquesta narrativa humanitària es va enfrontar a una complexa realitat sobre el terreny, revelant les tensions entre els discursos polítics i les conseqüències de les intervencions militars en la protecció dels drets humans. L'administració de George W. Bush, juntament amb els seus aliats, va construir un argument moral i legal per a la invasió, centrant-se en les suposades armes de destrucció massiva de Saddam Hussein i les seves violacions dels drets humans. Es van invocar imatges d'opressió, tortura i assassinats massius per mobilitzar tant l'opinió pública internacional com la domèstica a favor de la intervenció.

Aquest discurs va apel·lar a una consciència global sobre la necessitat d'actuar en defensa dels drets humans i d'un futur democràtic per a l'Iraq. Contràriament a les promeses d'una ràpida transició cap a la democràcia i la millora dels drets humans, la invasió va desencadenar un llarg període de violència, inestabilitat política i patiment humà. La

infraestructura del país va ser devastada, i el conflicte sectari emergent va conduir a una nova onada de violacions dels drets humans, incloent desplaçaments massius, assassinats sectaris i una crisi humanitària de gran envergadura. La violència indiscriminada i les tàctiques de contrainsurgència emprades per la coalició van portar a nombroses baixes civils, minvant encara més els principis de protecció dels drets humans que suposadament motivaven la intervenció. Lluny de ser alliberats, els ciutadans iraquians es van trobar atrapats en una situació que, en molts aspectes, representava una deterioració respecte a l'era de Saddam Hussein. L'ús de la retòrica dels drets humans com a justificació per a la invasió il·lustra un preocupant procés de banalització. En presentar la intervenció militar com una acció necessària per a la promoció dels drets humans, es corre el risc de simplificar excessivament qüestions geopolítiques complexes i de minimitzar les conseqüències negatives que tals accions poden tenir sobre les poblacions afectades.

Aquesta banalització es manifesta en la desconexió entre la justificació humanitària de la guerra i els seus efectes reals. La invocació dels drets humans va servir com una paraula ganxo poderosa per mobilitzar suport, però la falta de planificació adequada per a la postguerra i la subestimació de les complicacions ètniques i religioses a l'Iraq demostren una negligència cap als mateixos principis que es pretenia defensar. Les repercussions de la invasió sobre els drets humans a l'Iraq i la regió han estat profundes i duradores. La desestabilització de l'Iraq va

facilitar l'aparició de grups extremistes com l'Estat Islàmic, que va cometre atrocitats a una escala massiva. La promesa d'una intervenció alliberadora va resultar en una realitat de violència, inestabilitat i patiment que contradiu les intencions humanitàries proclamades. La lliçó de l'Iraq subratlla la necessitat d'abordar les causes fonamentals de les violacions dels drets humans a través de mitjans que respectin la sobirania, la legalitat internacional i els principis de no intervenció i autodeterminació. La invasió de l'Iraq serveix com un recordatori que la promoció dels drets humans i la democràcia no pot aconseguir-se mitjançant la violència i la coacció. La veritable defensa dels drets humans requereix un compromís amb el diàleg, el respecte a la llei internacional i un enfocament holístic que consideri les complexes realitats polítiques, socials i culturals de les societats afectades.

Legislació Domèstica

La promulgació de la Llei Orgànica 4/2015, de Protecció de la Seguretat Ciutadana a Espanya, coneguda popularment com a "Llei Mordassa", ofereix un exemple revelador de com la legislació nacional pot ser aprovada sota l'aparença de protegir els drets humans i la seguretat, però en realitat implica restriccions significatives a les llibertats fonamentals. Aquesta secció explora la justificació de la llei, el seu impacte en la societat espanyola i com la seva implementació representa un cas de banalització dels drets humans mitjançant el seu ús com a paraules gallet per a fins polítics. La "Llei Mordassa" va ser introduïda pel govern espanyol amb la justificació de garantir la seguretat pública i protegir els drets dels ciutadans davant manifestacions violentes i desordre públic. Es va argumentar que la legislació era necessària per omplir buits legals que permetien comportaments que posaven en risc el benestar i la propietat de

les persones. Així, la protecció del dret a la seguretat es va presentar com l'objectiu central de la Llei, utilitzant la retòrica dels drets humans per respaldar la seva implementació.

Contràriament a les declaracions dels seus promotors, la Llei Mordassa ha tingut un profund impacte negatiu en la pràctica de drets fonamentals a Espanya, especialment pel que fa a la llibertat d'expressió i de reunió. La Llei imposa sancions administratives severes per actes de protesta, incloent multes econòmiques elevades per participar en manifestacions no autoritzades a prop d'edificis del govern, així com per la presa de fotografies de les forces de l'ordre en l'exercici de les seves funcions, interpretades com un atac a la seva seguretat.

Aquestes restriccions han estat criticades tant a nivell nacional com internacional per organitzacions de drets humans, que veuen en la Llei Mordassa una eina per silenciar la dissidència i controlar l'espai públic. L'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als

Encuadrament i Establiment d'una Agenda

L'encuadrament mediàtic fa referència a com els mitjans de comunicació seleccionen certs aspectes d'una realitat complexa per emfatitzar, influenciant com el públic interpreta aquesta realitat. En el cas de

Drets Humans i el Consell d'Europa han expressat preocupació per com aquestes mesures coarten l'exercici de drets democràtics bàsics i poden tenir un efecte dissuasori en la participació ciutadana.

La implementació de la Llei Mordassa il·lustra com els termes i conceptes relacionats amb els drets humans poden ser manipulats i utilitzats de manera que s'allunyen significativament del seu propòsit original. En defensar la Llei com una mesura necessària per protegir el dret a la seguretat, el govern espanyol ha utilitzat la retòrica dels drets humans com una eina per justificar la restricció d'altres drets fonamentals.

Aquesta banalització es manifesta en la simplificació de debats complexos sobre l'equilibri entre seguretat i llibertat, i en la representació de les mesures repressives com si fossin en benefici de la societat en el seu conjunt. En aquest procés, es minimitzen les conseqüències negatives de la legislació sobre la pràctica de drets civils i polítics, i s'ignora el principi de proporcionalitat, crucial en l'aplicació de qualsevol mesura que pugui limitar els drets humans.

Veneçuela, l'encuadrament ha variat significativament depenent de l'orientació política del mitjà, la qual cosa ha portat a la creació de narratives sovint contradictòries.

Encuadrament de la repressió governamental: Un enfoc comú en mitjans internacionals i alguns nacionals ha estat destacar la repressió

del govern contra protestes i opositors polítics. Frases com "El règim de Maduro reprimeix al seu poble" o "Violacions de drets humans a Veneçuela" són comuns, buscant ressaltar la urgència de la situació i mobilitzar l'opinió pública internacional contra el govern veneçolà.

Encuadrament de la sobirania i la resistència a la intervenció estrangera: D'altra banda, mitjans afins al govern veneçolà i alguns actors internacionals han enfocat la seva cobertura en la defensa de la sobirania veneçolana i la denúncia del que consideren una ingerència estrangera. Slogans com "Veneçuela es respecta" o "No a la ingerència imperialista" busquen rebutjar les crítiques externes i unificar al públic entorn a la defensa de la nació.

L'establiment de l'agenda per part dels mitjans determina quins temes es consideren importants i mereixedors d'atenció pública i debat. En el context de Veneçuela, això ha significat una atenció desigual a diferents aspectes de la crisi.

Priorització de la crisi humanitària: Alguns mitjans han posat un èmfasi particular en la greu crisi humanitària que enfronta Veneçuela, destacant l'escassetat d'aliments i medicines i l'èxode massiu de veneçolans. Aquest enfoc pretén sensibilitzar al públic sobre les necessitats immediates de la població i la urgència de l'assistència humanitària.

Omissió de les causes subjacents: Sovint, la cobertura mediàtica omet discutir les complexes causes polítiques, econòmiques i socials de la crisi. La falta d'anàlisi profund sobre les sancions internacionals, la dependència del petroli, i les polítiques internes contribueix a una comprensió parcial de la situació, el que pot portar a respostes simplificades a problemes multidimensionals.

La crisi veneçolana il·lustra com l'encuadrament i l'establiment de l'agenda per part dels mitjans poden jugar un paper crucial en la configuració de la percepció pública sobre els drets humans. La selecció

d'històries, l'ús de certs slogans i l'omissió de contextos complexos tenen el poder no només d'informar, sinó també d'influir en les actituds i accions del públic i dels responsables polítics.

Una comprensió completa i equilibrada de la crisi a Veneçuela requereix anar més enllà dels encuadraments simplificats i buscar fonts que ofereixin anàlisis profunds i variats. Només així es pot esperar que l'opinió pública i els responsables de formular polítiques puguin prendre decisions informades i efectives que respectin els drets humans i promoguin solucions sostenibles a la crisi.

Propaganda i Desinformació

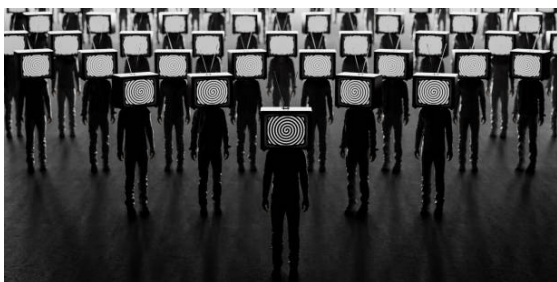
En el context llatinoamericà, el paper de la propaganda i la desinformació en la distorsió de les narratives dels drets humans s'ha manifestat de manera significativa a Nicaragua, especialment en el marc de les protestes de 2018 i els esdeveniments subsequents. El govern de Daniel Ortega ha utilitzat els mitjans controlats per l'estat i campanyes de desinformació per moldre la

percepció pública de les protestes, els motius darrere d'aquestes i les respostes del govern, afectant profundament la legitimitat i la percepció dels moviments de defensa dels drets humans.

A Nicaragua, els mitjans de comunicació estatals i afins al govern han jugat un paper crucial en la presentació de les protestes com actes desestabilitzadors impulsats per forces externes, en lloc de manifestacions legítimes contra la repressió governamental i l'erosió de la democràcia. Aquests mitjans han enfocat les seves narratives en desacreditar als manifestants, etiquetant-los com a "terroristes" o "golpistes" finançats per potències estrangeres, amb l'objectiu de justificar la dura repressió governamental.

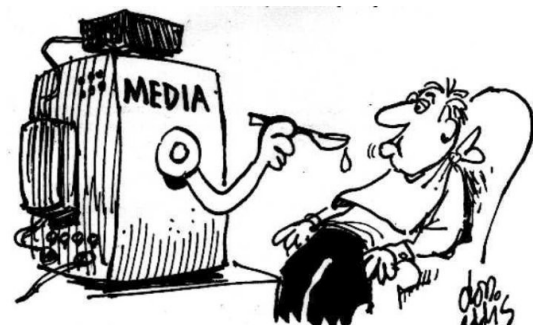
Les campanyes de desinformació han utilitzat les xarxes socials i altres canals digitals per difondre informació falsa o enganyosa sobre les protestes i els seus participants. Aquestes campanyes han buscat confondre a l'opinió pública, tant nacional com internacional, sobre la naturalesa de les protestes i les violacions de drets humans comeses per les forces de seguretat de l'estat.

Per exemple, s'han difós imatges i vídeos fora de context o completament fabricats per mostrar als manifestants com a violents i destructius, minimitzant o ignorant completament la violència exercida per les forces progubernamentals. Aquest tipus de desinformació no només distorsiona la realitat, sinó que també intenta deslegitimar la lluita dels ciutadans pels seus drets fonamentals, pintant qualsevol crítica al govern com part d'una campanya de desestabilització.

L'ús de propaganda i desinformació per part del govern nicaragüenc ha tingut un impacte significatiu en la defensa dels drets humans al país. Al distorsionar les narratives de les protestes i les accions dels manifestants, aquests esforços han buscat deslegitimar a organitzacions de drets humans i activistes, presentant-los com a partidistes o en contra dels interessos nacionals.

Aquesta situació ha complicat els esforços de les organitzacions de drets humans per documentar i denunciar les violacions de drets humans, ja que s'enfronten a un entorn cada vegada més hostil i polaritzat. A més, la desinformació ha erosit la confiança del públic en les fonts d'informació independents, el que representa un desafiament addicional per a la divulgació i l'activisme en l'àmbit dels drets humans.

El cas de Nicaragua il·lustra com la propaganda i la desinformació poden ser utilitzades pels governs per distorsionar la realitat, deslegitimar la defensa dels drets humans i justificar la repressió. En aquest context, és crucial que la comunitat internacional i les organitzacions de drets humans continuen desenvolupant estratègies per contrarestar la desinformació i donar suport als mitjans i activistes independents que busquen informar amb veracitat sobre la situació dels drets humans. La lluita contra la desinformació és essencial per garantir que la veritat prevalgui i que els esforços per defensar i promoure els drets humans puguin prosperar en un ambient de respecte i enteniment mutu.

Celebritats

Emma Watson, coneguda mundialment pel seu paper a la sèrie de pel·lícules de Harry Potter, va ser nomenada Ambaixadora de Bona Voluntat d'ONU Dones el 2014. Poc després, va llançar la campanya HeForShe, que busca involucrar a homes i nens en la lluita per la igualtat de gènere, subratllant la idea que la igualtat de gènere és també un assumpte d'homes i que ells poden i han de jugar un paper crucial en aquest moviment.

Watson, utilitzant la seva plataforma i visibilitat, va aconseguir atreure atenció massiva cap a HeForShe, aconseguint compromisos de milions de persones arreu del món i posant el tema de la igualtat de gènere en el radar de molts que, d'una altra manera, podrien no haver-se involucrat amb el tema. El seu discurs a la seu de les Nacions Unides a Nova York va ser un moment definitiu, viralitzant-se i arribant a audiències globals.

No obstant això, la intervenció de Watson també il·lustra com l'activisme de celebritats pot simplificar excessivament problemes complexos. La igualtat de gènere és una qüestió intrínsecament vinculada a estructures de poder, econòmiques, polítiques i socials arrelades, que no poden ser completament abordades mitjançant campanyes de sensibilització només. Crítics de HeForShe han assenyalat que, encara que benintencionada, la campanya corre el risc de reduir la lluita per la igualtat de gènere a un assumpte d'actituds individuals, sense abordar suficientment les causes sistèmiques de la desigualtat.

A més, l'activisme de celebritats pot desplaçar l'enfocament dels moviments de base i les

veus locals, que han estat treballant en aquestes qüestions durant molt de temps, sovint sense el reconeixement o els recursos que una figura pública pot atreure instantàniament. Mentre Watson ha estat elogiada pel seu treball, és important reconèixer i valorar també el treball continu i menys visible d'activistes de base i organitzacions que lluiten pels drets de les dones en diferents contextos i cultures arreu del món.

El cas d'Emma Watson i HeForShe demostra com l'activisme de celebritats pot ser un poderós catalitzador per al canvi, oferint una plataforma per augmentar la consciència sobre temes crítics com la igualtat de gènere. No obstant això, també ressalta els desafiaments d'aquest enfocament, inclosa la tendència a simplificar problemes complexos i la possibilitat d'eclipsar el treball essencial d'activistes i organitzacions de base. En últim terme, l'activisme eficaç de drets humans requereix un equilibri entre utilitzar la visibilitat de les celebritats per atreure atenció i assegurar-se que aquesta atenció es tradueixi en un enteniment profund i acció substantiva que abordi les arrels de la desigualtat i la injustícia.

Bluwashing

La banalització dels drets humans, particularment a través de pràctiques com el "bluwashing", representa un altre desafiament. Aquest terme deriva de "greenwashing", un procés pel qual les empreses busquen aparentar ser més ambientalment amigables del que realment són. De manera similar, el "bluwashing" es refereix a l'ús indegut de la retòrica i simbologia associada als drets humans per part de corporacions per projectar una imatge socialment responsable, sense realitzar canvis substancials en les seves pràctiques o polítiques. Aquest fenomen no només dilueix la seriositat amb la qual han de ser tractats els drets humans sinó que també pot desviar l'atenció de les violacions reals de drets humans que aquestes empreses poden estar cometent o facilitant.

El "bluewashing" es manifesta quan les corporacions s'associen amb iniciatives de drets humans o adopten el llenguatge dels drets humans en el seu màrqueting i relacions públiques, sense implementar pràctiques empresarials que respectin i promoguin activament aquests drets. Aquest enfocament permet a les empreses capitalitzar la bona voluntat i el valor moral associat amb els drets humans, millorant la seva imatge de marca davant consumidors, inversors i altres grups d'interès sense comprometre's genuïnament amb les causes que diuen donar suport.

Un exemple il·lustratiu de "bluewashing" és el cas de Nestlé i el seu maneig del dret a l'aigua. Nestlé, una de les majors empreses d'aliments i begudes del món, ha estat acusada en múltiples ocasions de comprometre l'accés a l'aigua potable de comunitats locals mitjançant l'extracció excessiva d'aigua per als seus productes d'aigua embotellada. Malgrat aquestes acusacions, l'empresa ha participat activament en campanyes i ha fet declaracions públiques defensant l'accés a l'aigua com un dret humà fonamental.

Per exemple, en els seus informes i materials de màrqueting, Nestlé sovint enfatitza el seu compromís amb la sostenibilitat de l'aigua i amb iniciatives destinades a promoure l'accés a l'aigua en comunitats desfavorides. No obstant això, crítics i activistes argumenten que aquestes accions contrasten marcadament amb algunes pràctiques de l'empresa que, segons informes, han afectat negativament la disponibilitat d'aigua potable per a comunitats senceres, especialment en àrees on l'empresa extreu aigua per als seus productes embotellats.

La controvèrsia s'intensifica quan es considera el contrast entre el missatge públic de l'empresa i les experiències reportades per comunitats locals en diferents parts del món. Encara que Nestlé es presenta com un líder en sostenibilitat de l'aigua i responsabilitat social, les acusacions d'acaparament d'aigua i els impactes ambientals i socials negatius associats amb les seves operacions plantegen preguntes serioses sobre l'autenticitat d'aquest compromís.

El "bluewashing" té diverses implicacions negatives. Primer, erosiona la confiança pública en el sector corporatiu i en les iniciatives de drets humans. Quan es revela que les empreses utilitzen els drets humans més com a eines de màrqueting que com a principis rectors, es pot generar cinisme i desconfiança no només cap a les empreses involucrades sinó també cap a les organitzacions de drets humans que poden ser vistes com a còmplices.

Segon, desvia l'atenció i els recursos de les veritables violacions de drets humans i de les organitzacions que treballen arduament per combatre-les. El "bluewashing" pot fer que sigui més difícil per a aquestes organitzacions obtenir el suport financer i l'atenció pública que necessiten per portar a terme el seu treball efectivament.

Tercer, banalitza els drets humans. Al reduir els drets humans a merament eslògans publicitaris o iniciatives de relacions públiques, el "bluewashing" contribueix a la percepció que els drets humans poden ser tractats com a mercaderies intercanviables, en lloc de ser reconeguts com a principis fonamentals i inalienables.

El "bluewashing" és un fenomen preocupant que posa de manifest la necessitat d'un escrutini més rigorós de les pràctiques corporatives en relació amb els drets humans. Per combatre aquest problema, és essencial promoure la transparència, la rendició de comptes i el compromís genuí amb els drets humans per part de les corporacions. Els consumidors, inversors i la societat civil juguen un paper crucial en aquest procés, exigint que les empreses no només parlin de drets humans sinó que actuïn consistentment en la seva defensa. En última instància, el desafiament és assegurar que el compromís amb els drets humans es tradueixi en accions concretes que reflecteixin un respecte genuí per la dignitat i el benestar de totes les persones.

Conclusió

En conclusió, la banalització dels drets humans a través de la retòrica buida i l'ús estratègic de frases gallet ha erosionat

significativament la percepció pública i l'efectivitat de la lluita per aquests drets fonamentals. Els casos de la invasió de l'Iraq, la implementació de la "Llei Mordassa" a Espanya, la manipulació dels mitjans, específicament a Amèrica Llatina, i les pràctiques de "bluewashing" per empreses globals com Nestlé il·lustren com la noble causa de defensar els drets humans pot ser manipulada per servir a interessos geopolítics, legislatius i corporatius. Aquesta distorsió no només desvia l'atenció de les veritables violacions de drets humans, sinó que també mina la confiança en les institucions i moviments dedicats a aquesta causa. Davant aquest panorama, és imperatiu adoptar un enfocament crític i reflexiu, comprometent-nos a promoure una comprensió profunda i una defensa genuïna dels drets humans. Només així podrem restablir el seu significat i assegurar que la lluita per la justícia i la igualtat segueixi sent una prioritat global, conduïda amb integritat i respecte per la dignitat de totes les persones.

Bibliografia:

"Impacte de la Guerra a l'Iraq en els Drets Humans." Centre d'Estudis Internacionals, 3 març 2020, www.centrestudisinternacionals.org/impacte-guerra-iraq.

"La Controvèrsia de la Llei Mordassa." Observatori de Drets Humans, 7 juliol 2021, www.observatoridretshumans.org/controversia-llei-mordassa.

Martínez, Luisa. "Activisme de Celebritats i Drets Humans: Una Anàlisi Crítica." Revista de Cultura Popular, 29 febrer 2020, www.revistaculturapopular.org/activisme-celebritats.

"Nestlé i el Dret a l'Aigua: Un Estudi de Cas." Aigua Per a Tots, 15 maig 2019, www.aiguaperatots.org/nestle-dret-aigua.

"Desinformació i Drets Humans a Nicaragua." Informe Llibertat de Premsa, 12 desembre 2019, www.informellibertatpremsa.org/nicaragua-desinformacio.

González, Roberto. "La Banalització dels Drets Humans en el Discurs Polític." Política i Societat, 8 agost 2018, www.politicaissocietat.org/banalitzacio-drets-humans.

"Greenwashing Corporatiu: Més Enllà del Bluewashing." Sostenibilitat Empresarial, Fundació Vida Sostenible, 22 abril 2020, www.vidasostenible.org/greenwashing-corporatiu.

"Històries de Refugiats: Més Enllà de les Estadístiques." ACNUR Espanya, 5 juny 2021, www.acnur.es/histories-refugiats-estadistiques.

Rivera, Camila. "Les Implicacions Ètiques del 'Bluewashing'." Ètica Corporativa, 14 març 2019, www.eticacorporativa.org/implicacions-etiques-bluewashing.

"Drets Humans i Geopolítica: La Situació a Veneçuela." Anàlisi Llatinoamericana, 23 novembre 2020, www.analisillatinoamericana.org/drets-humans-veneçuela.

"Propaganda Governamental i Censura en Temps de Crisi." Llibertat d'Expressió, 17 maig 2022, www.libertatexpressio.org/propaganda-governamental.

Sánchez, Pedro. "La Crisi de l'Aigua i l'Acaparament Corporatiu." Medi Ambient i Societat, 9 setembre 2019, www.mediambientisocietat.org/crisi-aigua-acaparament.

"Lleis Anti-Protesta i el Dret a la Llibertat d'Expressió." Drets Civils 21, 30 gener 2021, www.dretscivils21.org/lleis-anti-protesta.

"El Paper dels Mitjans en la Configuració de l'Opinió Pública sobre els Drets Humans." Comunicació i Societat, 11 novembre 2018, www.comunicacioisocietat.org/mitjans-opinio-publica.

"Feminisme, Celebritats i el Moviment HeForShe." Gènere i Societat, 27 abril 2017, www.generisocietat.org/feminisme-celebritats-heforshe.

"La Manipulació de la Informació en l'Era Digital." CiberÈtica, 6 juny 2020, www.ciberetica.org/manipulacio-informacio-digital.

"Corporacions i Drets Humans: Un Camí Ple de Reptes." Negocis Responsables, 18 febrer 2021, www.negocisresponsables.org/corporacions-drets-humans.

"La Invisibilitat dels Activistes de Base en l'Activisme de Celebritats." Activisme Real, 22 març 2022, www.activismereal.org/invisibilitat-activistes-base.

"L'Aigua Com a Dret Humà: Conflictes i Solucions." Aigua i Futur, 15 juliol 2020, www.aiguaiFutur.org/aigua-dret-huma.

"L'Ús dels Drets Humans en Campanyes Electorals." Democràcia i Transparència, 5 maig 2018, www.democraciaintransparencia.org/drets-humans-campanyes.

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors